

אורות השבת

גלוון מס'
923

בטאון הרבנות והמועצה הדתית בא-שבע
וממלכת התורה בעיר האבות שע"י רשות מוסדות "קול יהודה"

מנהל מערכת
ר' אברהם טריקי

פרשת השבוע
פנחים

עורך
ר' עוזיאל אדרי

דבר ר' העיר שליט"א

איש על העדה

וזכר משה אל ה' לאמר יפקד ה' אלהי הרוחות לכלبشر איש על העדה אשר יצא לפניהם ואשר יבא לפניהם... ולא תהיה עדת ה' כצאן אשר אין להם רעה (במדבר כ, טו-ז)

יזבר משה אל ה': להודיע שבחן של צדיקים שכשופטין מן העולם מנחין צרכן ועסוקין בצריכי ציבור.

(רש"י)

אכן לפניו דוגמא מלאפת של מנהיג אשר טובת הציבור עד גדי עניינו, ומתוך דאגה שמא חלילה אחר פערתו ישארו כצאן אשר אין להם רעה, הינה את צרכיו וביקש מהקב"ה למתו מיד עוד בחיו איש על העדה. ולא נחה דעתו עד שביקש מהקב"ה תשובה מיידית לבקשו, מבואר ברשי"י (שם ד"ה לאמר) 'אמר לו השיבני אם אתה ממנה להם פרנס אם לאו. אלא שלכאורה דברי רש"י בסמו', נראים כסותרים. שכן פתח בשחו של משה אשר הניח צרכיו ועסק בצריכי הציבור, אך בחדא מחתא כתוב (שם ד"ה פקו"ה): 'כיוון שהמשמע מה שאמר לו המקום תן נחלת צלחח לבנותיו, אמר הגעה שעה שאתבע צרכי שירשו בני גודלתי'. ואמנם יעוזין בשפטוי חכמים (שם אות ז) אשר לפפי הנראה רגישי בזה, ופירש 'שללא התפלל על עצמו שיכנס לאرض ישראל', עיי". מכל מקום הסתרה לאורה בעינה עומדת, שהרי ביחס למונאות את בניו. ובלאו הכי יש לתמורה, היאך ביחס משה להוריש גודלה לבניו, אחר שכבר דחה הקב"ה בקשו, צ, כמובא בגמ' (זחים קב, א), שביקש משה מלכות לו ולירעו, והשיבו הקב"ה יאל תקרב הלו", עיי". ומטעם זה נדחתה בקשו עיי"י לא עסק בתורה, וא"כ היאך עלה בדעתו לבקש להמליך את בניו על דור דעה אשר בודאי היו בתורה, ומובואר במדרש רבא (במדבר פרק כא): 'אמור לו הקב"ה בניך ישבו ולא עסקו בתורה'.

ברם לכשנותבון נראה, שלא ביחס לעמידתם שלהם 'מלך' או נשיא על ישראל, אלא ביחס לעמידתם שלהם 'איש על העדה', דהיינו 'צרפת' (כלשון רשי"י שם). תדע שגם התכוונות והיעדים אשר הצביעו עליהם בפני אותו 'צרפת', אין בהם כלום מן השראה, אלא רק עסקנות 'ברכי ציבור' (כלשון רשי"י). ואכן משה אשר הכיר שיש בבניו מכל התכוונות הללו, ביחס למונאות לא בשביב טובות או טובות עצמו, אלא טובות הציבור בלבד עמידה לצד עניינו. וגדולה היתה בעיניו זכות זו, עד שתלה בה את עיקר גודלו. וזאת 'הגדרה' האמורה בדברי רש"י, אשר ביחס משה להוריש לבניו. וזה מוכח גם מתוך הדברים אשר בהם ביחס לחזק את יהושע לאחר נתמנה, מבואר להלן ברשי"י עה"ב ויקח את יהושע (כו, כב): 'לקחו בדברים והודיעו מตน שכר צרני ישראל לעולם הבא'. מעתה אין מכאן סתירה כלל למה שפתח רש"י 'להודיע שבתן של צדיקים שכשופטין מן העולם מנחין צרכן ועסוקים בצריכי ציבור'. וכמו כן אינו בקשה זו סותרת לדברי הגמ' (שם), שכן לא בבקשת 'המלוכה' עסוק משה לפני פטירתו, אלא בצריכי ציבור. וגם סרה תלוינו, היאך ביחס למנאות את בניו על פני גודלים מהם בתורה. מפני שסביר שאין בהכרח שהוא פרנס הציבור גדול בתורה, והבנו.

ואמנם הקב"ה קיבל את עיקר בקשו של משה להגדיל 'איש על העדה', וגם הסכים עמו שפרש שפרשן העוסק בצריכי ציבור אכן צריך להיות הגדל ב תורה, כדי שיהיא איש אשר רוח בו', ופירש רש"י: 'כאשר שאלת שיכל להלך נגד רוחו של אחד ואחד'. אך בדבר אחד לא הסכים עמו, והוא שאל כל פנים צרך שיהיא הפרנס מושתת על יסודות של לימוד תורה, ולכן דחה את מינוי בניו מפני 'שלא ישבו ועסקו בתורה', ובחר ביהושע 'שלוא מש מותך האוהל'!

ובאמת הרואה יראה, שייהועש לא היה גדול הדבר בתורה. דהנה עה"ב (במדבר יג, ג) 'قولם אנשים ראשין בני ישראל מה', מבואר בבעל הטורים (שם) שתיבת 'המה' עולה במספר חמישים, למדץ שהרגלים היו שרי חמישים. וברמב"ן (שם) כתוב, שנمانן הכתוב לפי סדר דלותם, עיי". וכיון שהכתוב מנה את יהושע במקומות השישי בסדר המרגלים, נמצא שהוא מעליו שש אלפים שרי מאות ועד ששים מאות

המשן דבר ר' העיר במדור "אורות הקשרות"

דבר העורך

אליהו וארכות ימים

נאמר בהפרטה, 'ייד ה' הייתה אל אליו, וישאל את נפשו למות' צרייך להבini איך יוכל לומר על אליו הנביה יישאל את נפשו ומהו והרי לא שיק אצלו מותות שללה עם גוףו בסערה השמיימה. מבאר ה' בין לאשרוי' על פי מה שכתב האור החיות הקדוש המשתקף נשמה לעולם לתוכ הגוף לקיים תורה ומצלות בעולם עליון, הנשמה יחד עם הלבוש של הגוף ולבסוף בזרע ההוראה להשאירה את הגוף כאן ולהניחו להשתעשע באוצרות החדים העליונים, אלא שגרם חטא עץ הדעת והנסמה הוכרה להשאירה את הגוף כאן ולהניחו בקדב ולעלות לבדה לשמיים. ובאמת אצל אליו הנביה אין את עניין המיתה אלא שלא ניתן לו רשות עלות השמיימה היה רץ ל. למדינו שאדם שחייב צרייך לו מארכין לו נמי ושותפו.

רב עוזיאל אדרי
רב המוכץ הרפואו "סורוקה"
וק' שבטי ישראל שכונה יא' באර שבב

לוח זמנים שבועי

שבט קדש המופיע אג (10.7.21) יום ה' (9.7.21)	יום ז' (8.7.21)	יום ד' (7.7.21)	יום ג' (6.7.21)	יום ב' (5.7.21)	יום א' (4.7.21)	לוח הזמנים מודיק לבאר-שבע	
						יום ח' ו'	יום ש'
4:16	4:16	4:15	4:15	4:14	4:14	4:13	
4:24	4:24	4:23	4:23	4:22	4:22	4:21	
5:50	5:49	5:49	5:48	5:48	5:47	5:47	
8:31	8:31	8:30	8:30	8:30	8:29	8:29	
9:13	9:13	9:13	9:12	9:12	9:12	9:12	
10:24	10:24	10:23	10:23	10:23	10:23	10:23	
12:46	12:46	12:45	12:45	12:45	12:45	12:45	
13:22	13:22	13:21	13:21	13:21	13:21	13:21	
18:39	18:39	18:39	18:39	18:39	18:39	18:39	
19:50	19:50	19:51	19:51	19:51	19:51	19:51	
20:07	20:07	20:08	20:08	20:08	20:08	20:08	

זמן הדלקת הנרות

- פרשת השבוע:
פנחים
הפטרה:
דברי ירמיהו
כניתה שבת:
19:31
יציאת שבת:
20:22
רבנו תפ:
21:18

ישבת מברכין
המולך בל שבת שעה 22:59-9 חלקיים.
ראש חדש מוחם אב ביום שבת קווישabal'it.

אורות הפרש

ב'ינהח בן אלעזר בן אהרן הכהן כתוב רשי' פי שהיו השבטים מבזים אותו הראים בן פוטי זה שפיטם אבי אמו (שהייתה הבת של יিיר) עגלים לעבודה זורה והרג נסיה שבט מישראל, לפיכך בא הכתוב וייחסו אחר אהרן שאמר פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן, צריך להבין הרי גם המbezים אותו דעו היבט שהוא נכדו של אהרן, וכי אם ייחסו הכתוב אחר אהרן (אבי אביו) התבטל ייחסו ליתרו (אבי אמו), מבאר היבן לאשרי שנאמר **דאיתא במסכת זבחים** "לא נתכחן פינחס עד שחרור לו זמרי" שנאמר ויהייתה לו ולרשותו אהרכיו בירת כהונת עולם מכאן מדם שרך עתיה קיבל את הכהונה ועד עכשו לא היה היבן, וזהו שביזוח השבטים שאמרו מודע פנחס מזרעיו של אהרן לא נשכח בשמן המשחה ולא נתכחן, ולא היו יכולם להיבין סיבת הדבר, אך עתה נפתר להם חידה זו, שביזו אותן שאסור לו לישא את כפיו ולברך את ישראל, שההלך היא כי היבן שחרג את הנפש לא ישא כפיו כהן השרג את הנפש לא שיא את כפיו שנאמר ובפרושים כפיכם עלילים עני מדים זדים מילואו, ועל כן ישבה שהקב"ה הגוזפה ומabit מה שיירוי מעשה פנחס, שירץ נשיא מישראל, וצטרכו אז להעבירו לומר מכהנותו, על כן בהשגה פרטיא לא נתכחן. על כן בא הכתוב לומר אדרבא שבאט היה נשכח והיה שיביאם לאهل מועד ושיליכם, על כן לא נמשח אז, ולכן אין היה יכול להציג את ישראל ולקיים על כל ימי ליטמא ולהרין, ובאמת בא הכתוב וייחסו לאהרן להיפיך פנחס כהן איש חסד והוא בו מידת רחמנתו על בני ישראל שלא יפלו במגיפה, וויחסו לפנחס לפי שעשה בזה לשם שמים לרצון השם יתברך, והזכר ייחסו לאהרן שזכה בזה לכבודו נסיה כמו אהרן ממש, וככלו אמר שהוא אהרן השני, כמו שהבדיל ה' לאחרון קודש קדשים, כמו בן פנחס, אין שידי לבוזות את מי שהקב"ה מחשב למעלה יתרה של קדושה.

ויעמד פנחט ותיעצר המגיפה

פ' פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן דאיתא במסכת סנהדרין בא מלך והשחית בעם מיד בא פינחס וחבטן בקרקע לזרמי וכזבי לפני המקום אמר לפניו ריבונו של עולם על אלו יפלו כי"ד אלף מישראל שנאמר יויהיו המתים במגפה ארבעה ועשרים אלף', והיינו דכתיב כייעמד פניחס ויפל ותיעצער המגיפה', אמר רבנן אלעזר ויתפלל לא נאמר אלא ויפל מלמד בכילול שעשו פלילותם עם קונו בא וחתבן בקרקע והציגם לפני הארון, ועשה פלילותם עם קונו, אמר על אלו יפלו כי"ד האמור, ביקשו מלכי הארץ שהרת לדחפו אמר להן הניחו לו קנאין בן קנאין והוא משיב חיים בן משיב חיים הוא התחליו שבטים מזווין אותו ראייתם בן פוטיז זה שפיטם אביamo עגלים לעבודת כוכבים והרג נשיא שבט מישראל בא הכתוב ויחסו פניחס 'בן אלעזר בן אהרן הכהן'.

יעיב ניסים נעשו לו לפינחס

פינחס בן אלהורן הכהן כתוב במדרשי רביה ויקם מותן העדה' מהיכן עמד אלא שהיו נושאים ונונתנים בדבר אם הוא חייב מיתה אם לאו עמד מותן העדה' ונתנדב ולכך רומה בידו נטול שינוי ברזל בידו והחיל מסתמא על העש' שנתיירא מפני שבת השם שבקטו אותו כיוון שהיעו אצלם אמרו לו למה באת אמר להם אף אני בא לעשות צרכך הניחוחו וככנס שלמלא כן לא הניחוחו לייכנס ויבא אחר איש ישראל אל הקובה דCKER שניהם זה על גב זה לתוך טומאת שניהם כדי שלא יהיו ישראל ואומרים לא היה שם טומאה וקנאה לשמו של הקדוש ב' והעשה לו יי'ב נסים הנט הא' דרך פרוש זה מזה והדבירון המלאך הנט, הב' סתם פיהם המלאך כדי שלא יצוחו, הג' כוון את הרומה מפני הנוקרין כדי שלא יהיה אומרים זכרוינו נראה בתוך הקובה את שניהם לא יחיי אומרים אף הוא ננטש ועשה צרכו, הרבייעי הארדי הברזל כדי שידקור את שניהם, נתן כח בצע לשבול את שניהם, השבעי לא נשמטו החרב אלא עםזו במקומו, השמעני הפכו המלאך בראש הרומה כתקון לראות קלונים לכל, התשיעי לא הטיפו דם שלא יטמא פנחס, העשרוי שembr הקב' רוחותיהם שלא ימותו ויטמא, הי' א' הגביה המלאך את המשקרן כדי שייצאו שניהם בין כתפיו תלוין לעיני הכל, הי' ב' בשייא עמדו בני שבתו לפגוע בו ירד המלאך ונגף בהם.

“בר ה' בשמת אדם”

העלון מוקדש לעילוי נשמתו הזכה והטהורה של אציל הנפש והמידות, בוכתר בכתיר שם טוב

ברהם אריה דMRI ז"ל

בר זינה

שיעור פקודתו חל' השבוע

ת.ב.צ.ב.ה

”נפשו בטוב תלין וזרעו ירש ארץ”

אורות ה�建

שרי אלפים, הרי לפניו ששת אלפיים ושש מאות וחמש אנשים שהיו שודלים בתורה יותר מיהושע בן נון! ועם כל זה בחר בו הקב"ה על פניו כולם, משומש שמנצאו בו שתי התכונות הדורשים לפנים הציבור: איש אשר רוח בו, ולא מש תוך האוכל, והינו שתכונות העשינות שבו – מיסודת מתוד אזהלה של תורה, והבון.

הגאון רב יהודה חי אלקלעי זצ"ל בספרו 'מנחת יהודה', מביא מעשה אודות מסירות נפשו של רבו הגאון החסיד רבי אליעזר פאפו ייע"א (בגל הפלא יועץ) עבור הצלה נפש מישראל, וזה לשונו: יושמעת מפה קדוש עטרת ראשן מורה זצ"ל בח"ר אליעזר פאפו זצ"ק ל' המכ' מ' שביהוינו מורה צדק בעיר סיליטראה יע"א נתפס ישראלי אחד לMINGOT, ורצו לתולות אותו על שׁ או שיתנו פדיון נפשו אשר יושת עליו. ולא רצו בני הקהילה לתות הסך העצום ההוא, ומורי זצ"ל אסף את כל הקהלה לבני הכנסת ואמר להם: אמת שאין בידי בעת להזכיר אתכם שתבאו אליו את נזמי הזחוב אשר באזני נשים בנים בבנותיכם, אבל אני מכיר אתכם שתמכרו את כל ספרי התורה ואת כל הקודש ותתנו לי את הכסף הנמצא בית ה', כי התורה לא נתנה אלא לישראל, ואם אין ישראל אין תורה! וכן אין דבר העומד בפני פיקוח נפש. עד שברוב דבריו הקדושים ומליצתו הטהורות, משך את לב העם ונתרצו לתות כופר נשא אחיהם', עכ'ל. אכן זה היה דמות איש אשר על העדה אשר יצא לפניהם ואשר יבוא לפניהם... איש אשר רוח בר'!

הנְּכָר לְמִתְּבָּאֵם וְלַפְּנֵי

הרב יהודה דרשי

חוב הראשי וראב"ד בארכ-שבע

הפרשת חלה כהלכה - ד'

עיסוה שנילושה למי פירות
בעניין זה נחלקו הראשונים: דעת הרמב"ם [שם פרק ז] שחייבת, דעת הראה"ש שפטורה. השולחן ערוך [עייר ט] פסק שחייבת, ואולם שה"ק [סק"ט] כתוב, שהואיל והרא"ש פוטר והברטנורא הסתפק בדבר, יפריש ללא ברכה.

עיסיה שנילושה במני פירות [שאים משבעה משקדים]
 הנה ידוע שישנם שבעה משקדים המכשירים לקבל טומאה: יין, דבש,
 שמן, חלב, טל, דם ומים, והסימן למשקדים אלו הוא י"ד שח"ט ז"מ.
 והנה אם לא יתנו בפרק אחד מן המשקדים הללו, תהייה העיטה תורה,
 אסורה התורה לשරוף כליה תורה. ועל כן כתוב השולחן ערוך [שיער ז]
 שיש להיזהר מלולש במני פירות שאינם משבעה משקדים, אלא אם כן
 יעדר עליהם אחד משבעה משקדים. וכtablet הרמי"א, שבדיעבד אם עבר
 לשל לאחד משבעה משקדים, לא ישרוף את הכהלה אלא יתון אותה
 לכחן��ו.

עיסות גוים

עיסת התופפים חיבת. [שם ב]
גוי וישראל שותפים בעיטה: אין חלקו של היהודי שיעור החיבת
 היברורשה פטורה, ואם יש בה שיעור החיבת היברורשה חיבת, ואם ספק
 חיבת היברורשה איזה לסתורן או שיעור חיבת היברורשה. [ש"ד סוף]

העושה עיטה לבמה ולהיה שמי. [שם ערך ח]
עליתת הכלבים: אם הרוחים אוכלים ממנה חייבות ואם לא פטריה, הדודוקה שכיר בה שהיא עשויה לכלבים, כנו שאינה ערכה לצורך לחם, אולם אם היא עשויה לצורך לחם חיבת. [סעיף ט]

לאחר ההפרש
ונוהגים לשורף את החלה באש, שחרוי דינה כתרומה ואסורה לכוהנים וכל שכן לזרעים. יש ונוהגים לשורף את החלה בתנור, אולם יש מחלוקת אם בדברavel שלא יבלע התנור מן החלה וייסר.

בצק עם חלב
הזהרין: אסור לאפות לחם או מיני מאפה אחרים עם חלב, שמא יבואו לאוכללה עםبشر. [שו"ע צז, א]

אנס שינה את צורת הפתח שתהיה ניכרת בכך שהיא חלבית.
[ומפני כן נוהגים לאפות את הבורקס החלבי בצורות מסוימות]
אם היה דבר מועט שיתהיה נאכל בת אחת, והיינו בסעדיה אחת. שטן

הרב יעקב ישראלי אלון
מנהל מחלקה הקשרות ש"ע הרכבתן באර שבע

אורות ההלכה

**של מורנו המרא Datara הגאון הגדול
רבי יהודה דרעי שליט"א**

הלכות ימי בין המצרים

רבי אלעזר אבוחצירה זצוקלה"ה הילולא צדיקייא כז' תמוז

לקחי מוסר ורעינונות שנשמעו מפי ר' ק' האדמו"ר רבי אלעזר אבוחצירה זצוקלה"ה והובא בספר "פקדות אלעזר"

צדקה וחסד ובפרט עם יתומים מצילין מצרות

באחת ההזדמנויות עלה שמו של אחד מגבאי הצדקה אשר מתמסר במיוחד לעזרה ליתומים. והאדמו"ר זצוק"ל דבר על המעלה לעזרה ליתומים וכמה כוח המעלה זה להצליל מצרות, והביא מיש"ב בפרשת בשלח וחמושים עלו בני ישראל מארץ מצרים, ורש"י פירש וחמושים בפי פרושים, וחמושים מזווינים, ביחס מלחמים אחד מחמשה יצאו וארכבה חלקים מותו בשלשת ימי האפליה, ע"כ. והנה אותן שמותיו היו רשעים, אמנם רק האבות שהרשו הם שמותו אבל הבנים שלהם שלא הרשו הם לא יומתו בכלל אבותיהם, אלא כיון שהאבות מתו ונשארו ילדים יתומים צרייכים לדעת מי יטפל בהעלאתם של אותם ילדים מארץ מצרים. על כך הוסיף רבינו ורבא יונתן בן עוזיאל שכتنב על הפטוק הנ"ל, וחמושים עלו בני ישראלי ממצרים, וכל חדעם חמשה טפלין סליקו בני ישראל, דהיינו שככל אחד עליה עם חמשה ילדים קטנים. ואמר דההוכנה של אותו המשחה טפלין לא הבנים שלהם, אלא כל אחד ציריך למפשחתו המשחה יתומים מהותם הילדים של בני הרשעים שמתו בשלשת ימי האפליה. והוסיף רבינו שכין שארבעה חלקיים מתו הרי שחמשה טפלי צרייכו זה מכל משפה ומשפה שאבותיהם מתו, דהיינו שבסך הכל כל אלו שעלו ציריך המשחהילדים מכל משפה ומשפה שמותו שעולה את פירוש רש"י שיש לכל אחד מהמצדיקים. והוסיף רבינו להשות את עוזיאל וחמושים שפירש וחמושים מזווינים עם פירושו הינו בן עוזיאל וחמושים דכל חדעם חמשה טפלין סליקו, דמה נתן לעם ישראל את הכה והעוצמה להיות במצב חמושים ומזווינים, שהרגישו בעצם בטחון שלא יזקם מהמצדיקים, זה בזכות זה שהיו חמושים בטפליהם שהעלו עליהם, וידעו שהזחות של החסד גדול ולטפל ביטומיים היא תעמוד להם להנצל מכל צרה. והוא כפטור ופרת.

העסק בחסד אפשר שברכותו יותר יתקבלו

האדמו"ר זצוק"ל סייר שבתפילת עיר מוצאים של המשפחה החשובה משפחת אבוחצירה היה בעל בית פשטן שעשו אנשים מבקשים ממנו ברכוות, והרבבה פעמים ברכוותיו עשו פירוש. ורבינו אמר שהוא שאל את ר' מאיר האדמו"ר רבוי מאיר ע"ה לפשר דבר זה שזכה זה שהוא מוחזק לאדם פשוט שברכותו יתקבלו, ורבינו מאיר ענה לו אמרנו הוא אדם פשוט ווגם אביו היה ידוע לאדם פשוט, אבל אביו היה מפורסם כבעל חסדים ומכל החסדים שהיה עשו הוא היה ידוע ומוכר בחו"ל ואנשים שהיה להם בגדים ישנים וקרושים ולא היו רוצחים אותם, היה טהור ומתקין אותם שיהיו ראויים ללבושם והיה מחלוקת בגדים לעניינים זהזוקים להם, והזחות של אוטם חסדים שהיה לאביו של אותו אדם העלה לבן שפעמים יתקבלו ברכוותו. וכען זה שמענו על הסבא מסלבודקה צצ"ל שכחיה חוללה שלח לדולמים וצדיקים שיתפללו עליו, ומכללים שלח גם לרוקח של העיירה אשר היה מוכין תרומות לחולים שgam הוא יתפלל עליו, ואמר כישר שהוא מיטיב עם אחרים בתרופתו יש לו זכויות ויש סיכוי שתתפללו אותו ותקבלו, ואף שעשה הדבר על דעת הקבלה בסוף מ"מ אין זה מקפק את הזכוויות שלו, וברכותו אפשר שישעו פרי כמו צדיק וקדוש, כי הרי הצדיק והקדוש אשר ברכותו מתקבלות זה מפני שהוא דבר במשמעו מוחשבתו בהקב"ה דבוקות זו מועילה שה' יעשה רצונו, כן הוא הענן במילוי שעוסק בחסד שהרי דריש חז"ל על מיש"ב ולדבקה בו, וכי אפשר לדבוק בו והרי הוא ממש אשadam המתנהג ברחמים זה מסוגל לדבוק אליו בשיעיות כמו אדם קדוש וגדור וכן גם ברכותו עושים פרי.

יה"ר שצחות הצדיק ע"ה שהשבע יחול يوم הילולתו

קיים בנו חכמי ישראל
הציבור מתבקש להעתיר בתפילה עבר
הרה"ג יוסף דהאן שליט"א בנו רחל
בתוך שאר הולין עמו ישראל
והן אל כביר לא ימאמס את הפילוחינו.

תשיבות הלכתיות משולחנו

של מורנו המרא Datara הגאון הגדול

רבי יהודה דרעי שליט"א

ש - מה הם ימי בין המצרים?

ת - ימים שבין שבعة עשר בתמוז - לתשעה באב נקראים ימי בין המצרים, על פי דברי הכתוב (ירמיה א, ג): "יכל רודפה השיגוה בין המצרים". והואיל ופירושות חורבו בית המקדש ראשיתה בי"ז בתמוז וסופה בתשעה באב בו נהרב הבית, נהגים בכל תפוצות ישראל הלוות ומנהגים של צער ואבילה, ומוחלטים מהם שלוש דורות של חומרה: ימים שבין י"ז בתמוז עד ר' חי אב, ימים שבין ר' חי אב עד שבוע שחול בו תשעה באב, וכי משבוע שחול בו תשעה באב.

ש - אלו דברים נאשו משבעה עשר בתמוז?

ת - משבעה עשר בתמוז עד לר' חי אב, נהגו להחמיר בשני דברים בלבד: אסור שימוש כל זומר ובקל זיה ריקודים ומוחלות אפיקו בלבד בלא כל זומר, לפי שבימים אלו שבת משוש לבנו ונחפץ לאבל מחולנו. וכן נהגו שלא לברך ברכות שהחינו על בנד או פרי חדש, מפני שאין ראוי לומר על מים קשים אלו "שהחינו והגינו" על שאר דברים כגון נישואין, אכילת ברוש ושתיית יין וכו', לא לזום הזה. אולם שאר דברים כגון נישואין, אכילת ברוש ושתיית יין וכו', לא נאשו אלא מר' חי אב ואילך (כפי שיבואר במועדו). כן הוא מנהג בני עדות ספרד, אך מנהג בני אשכנז לאסור בהםים אלו גם נישואין, ומוקצתם הוסיף להחמיר גם באכילת ברוש ושתיית יין וכן תפורת וגולות.

ש - האם מותר ביוםים אלו לערוך סעודות מצוה כל זומר?

ת - לא אסרו ביוםים אלו שימוש כל זומר אלא סעודות של רשות, כגון ברית יצחק או חנוכת הבית, או זבד הבית, או מיסיבת שידוכין (airoson בלשון זמננו) וכל שכן ערבי שירה שאון בהם סעודה כלל. אבל בסעודות מצוה לא גרו, לפחות לערוך סעודת נישואין או שבע ברכות ברובם אףלו בליווי כל זומר כולל ריקודים ומוחלות (בשםירת גדר הצעירות). וכן הוא מנהג דההוכן חתן חבר מצוה לגיל פדיון הבן, או בר מצווה המותקנית במועדה דההוכן כשהגעה חתן ספר תורה. ולפי הנראה, יש מוקום שלוש עשרה שנה, או סיום מסכת, או הכנסת ספר תורה. כן הוא מנהג עדות ספרד, אך מנהג בני אשכנז אין להתריר שימוש כל זומר אפילו בסעודות מצוה.

ש - מי יכול לקיים את הבר מצוה נזמננו, האם יש פתרון להקל ערכות סעודה בליווי כל זומר?

ת - כאמור בר מצוה שלא בזמןנו, אינה נחשבת לסעודות מצוה, ועל כן אסור לקיים בליווי כל זומר. ברום לפי הנראה, יש מקום להקל בזה, אם מותר להקל בזה, אם חנתן הבר מצוה או אחד מהמוזמנים סיימים באותו עמד מסכת שלימה מן התלמיד. וכן נראה להגביה שאר סעודות רשות, כגון חנוכת הבית, או ברית מילאה, או מיסיבת שידוכין (airoson).

ש - האם אביו הבן יכול לברך שהחינו ביוםים אלו על המילה או פדיון הבן?

ת - גם בזה לא נהגו להחמיר, כדי שלא יפסיד את הרכבה. ועל כן מותר להקל הבן לברך שהחינו בשעת המילאה או פדיון הבן. ולפי הנראה גם רשיון הא להניח לפניו בשעת הרכבה בגד או פרי חדש ויכoon לפטרו, ואחר כך יוכל לבוש הבדן או לאכול מן הפרה.

ש - האם מותר לברך שהחינו ביוםים אלו על המילה או פדיון הבן?

ת - אמונם על פי הסוד אין לברך שהחינו בכל ימי בין המצרים אפיקו בשבת, מכל מקום רבים מהפוסקים כתבו להקל לברך שהחינו בשבת. יש מהם שהתירו רק עד ר' חי אב, ויש מהם שהתירו אפיקו אחר ר' חי אב. ומהנוגע אחינו האשכנזים להקל בזה גם אחר ר' חי אב - הן לגביו פרי חדש והן לגביו בגדי בגד. אך מנהג הספרדים להקל בזה רק לגביו פרי חדש, אולם בגדי חדש לא ילשנו אחר ר' חי אב אפיקו בשבת.

ש - האם מותר ללבוש או ללבוש בגדי חדש ביוםי בין המצרים?

ת - הוайл וכאמור אין מברכים שהחינו ביוםים אלו, אם כן מAMILIA אין ללבוש בגדי חדש אשר בדרך כלל מברכים עליו שהחינו. וועל כל פנים מותר ללבוש בגדים חדשים משבעה עשר בתמוז עד ר' חי אב, ובלבד שלא לבושים אלא לאחר תשעה באב. ואם אין לו בגדי אחר, יוכל ללבושו בשבת בברכת שהחינו ואח"כ ילשנו ביום החול. אך כאמור אין להתריר בזה לספרדים, אלא בשבת שע"ד ר' חי אב בלבד.

ש - אשה מעוברת המתואה לפרי חדש, או חוליה אשר יכול להתחזק באכילת אותן הפרי, האם רשאי להאכלו ביוםי בין המצרים?

ת - מותר להאכלו ביוםי בין המצרים אף ביום החול ואין צריכים להמתין עד השבת. וכן רשאי האם לברך עליו שהחינו בשעת אכילתו.

